

SVT NYHETER FRIAT FÖR INSLAG OM ASYLSÖKANDES UTBILDNINGSNIVÅ MEN FÄLLT FÖR INSLAG OM SIGRID RAUSING

Den omdebatterade granskningen av framför allt syriska asylsökandes utbildningsnivå som SVT Nyheter gjorde i våras friades vid Granskningsnämndens senaste sammanträde. Däremot fälldes två inslag i Gomorron Sverige respektive Rapport för felaktiga uppgifter om Tetrapak- arvingen Sigrid Rausing och kritik mot henne som hon inte fick bemöta. Semifinalerna i Eurovision Song Contest friades också efter att ha blivit anmälda för otillbörligt gynnande och exponering av varumärken.

UPPGIFTEN OM VÄLUTBILDADE ASYLSÖKANDE VAR SAKLIG OCH OPARTISK

FRIAT: Aktuellt, SVT2, Gomorron Sverige, SVT1 samt Rapport SVT1, kl. 7.30, 8.00, 8.30, 18.00 och 19.30, 2015-06-03, inslag om utbildningsnivå hos asylsökande; fråga om opartiskhet och saklighet. Dnr: 15/01434, 1438, 1441 och 1478.

Inslagen handlade om en granskning som SVT Nyheter gjort och som visade att det aldrig tidigare kommit så många välutbildade asylsökande till Sverige som det gör nu. De anmäldes av ett 40-tal personer som alla misstrodde de publicerade uppgifterna och menade de motsägs av andra undersökningar, bland annat från Statistiska Centralbyrån SCB.

SVT visade i sitt yttrande hur undersökningen gått till och att man där använt sig av Arbetsförmedlingens kategorisering av utbildningsnivån hos de flyktingar och asylsökande som ingått i det så kallade etableringsuppdraget. På SVT Nyheter hemsida fanns också en beskrivning om hur man gjort undersökningen. Detta och en eftersläpning av uppgifterna hos SCB var en stor del av förklaringen till de olika uppgifterna i statistiken. SVT Nyheter hade också valt att redovisa alla med någon form av eftergymnasial utbildning som tillhörande den bäst utbildade kategorin.

Granskningsnämnden ansåg att det genom "bland annat svepande formuleringar om akademiker kunde uppfattas så att med högutbildad och hög utbildning avsågs enbart utbildning på högre nivåer, i form av t ex universitetsutbildning." Efter att ha tagit del av SVT:s yttrande ansåg dock nämnden att inslagen inte gav en missvisande bild av förhållandena och friade inslagen helt.

FEL OM RAUSINGS BANKKONTON FÄLLDE MORGONPROGRAM

FÄLLT: Gomorron Sverige, SVT1, Rapport SVT1, kl. 9.00, inslag om personer som förvaltat pengar i Schweiz; fråga om opartiskhet och saklighet. Dnr: 15/00461 m fl.

Ekot i Sveriges Radio hade ingått i ett samarbete mellan 140 journalister i 45 länder som gått igenom 100 000 hemliga nummerkonton i den schweiziska banken HSBC (Ekots inslag samma dag berördes i samma nämndbeslut och friades helt.)

Det första inslaget var en intervju med en av de som arbetat med granskningen av kontona, Sveriges Radios Fredrik Laurin. Man berörde bland annat det konto som Tetrapak-arvtagaren Sigrd Rausing hade haft i HSBC och Laurin fällde en del kommentarer kring detta. Han sa bland annat "Hon är ju en filantrop, sitter i Human Rights Watchs styrelse, satt hon tidigare, talar mycket om hur viktigt det är att delta, samtidigt placerar hon pengar på ett konto i Schweiz som ingen kan se. Och hon har en specialstatus i Storbritannien som innebär att hon inte behöver betala skatt där. Så hon betalar inte skatt där hon bor och hon betalar inte skatt där pengarna kommer ifrån."

I Rapport kl. 9.00 fanns sedan ett telegram som löd:

"Tetrapak-arvingen Sigrd Rausing är en av dem med koppling till Sverige som har mest pengar i den schweiziska banken HSBC, uppger Ekot. Trots att Rausing bott i Storbritannien i mer än 30 år, så hävdar hon att hon har stark anknytning till Sverige och kan därmed utnyttja ett kryphål i brittisk lag och behöver inte betala skatt på sin schweiziska förmögenhet.

Inslagen anmäldes av bland andra Sigrd Rausing själv som påpekade att flera uppgifter var felaktiga, bland annat hade hon sedan länge tömt kontot i Schweiz, tagit in pengarna till Storbritannien och beskattat dem där. Hon kritiserade flera av Laurins uttalandens och ansåg också att hennes privatliv kränkts genom publiceringen.

Nämnden anser att Ekots medarbetare framförde en så allvarlig kritik mot Rausing att hon borde ha fått bemöta den. Eftersom SVT inte har visat att hon bereddes möjlighet att göra det fälldes inslaget för partiskhet. En av sex ledamöter var skiljaktig och ville fria.

När det gäller inslaget i Rapport konstaterar nämnden att uppgifterna om att Rausing har pengar i den schweiziska banken och att hon genom att utnyttja ett kryphål i brittiska lagstiftning kunnat undgå att betala skatt, var flera år gamla, men ändå presenterades som om de var nya. Inslaget fälldes därför för osaklighet.

Däremot friades båda inslagen när det gällde Sigrd Rausing's privatliv.

INGET OTILLBÖRLIGT GYNNANDE I ESC 2015

FRIAT: Eurovision Song Contest: Semifinal 1 2015-05-19 samt Semifinal 2 2015-05-21, SVT1, fråga om otillbörligt gynnannde och elektroniska företagsskyltar. Dnr.15/01355.

De aktuella programmen var de två semifinalerna i Eurovision Song Contest 2015, som sändes direkt från Wien.

En anmälare kritiserade att det fanns en logotyp för Microsoft på resultattavlan, att programledarna i Wien visade cd- och DVD-skivor samt att det förekom en "reklamskylt" efter programmet.

Vid ett tillfälle i sändningen den 21 maj befanns sig programledaren från sändningen i Wien vid ett bord där cd-skivor och DVD-filmer syntes i ca 25 sekunder. I samband med detta sa en av de svenska kommentatorerna skämtsamt: "Nu gör de reklam för någonting här i bild. Men så gör vi absolut inte på SVT så jag får be er alla att titta in i väggen eller blunda, blunda nu. Titta inte på tv:n, titta på varandra och se varandra djupt i ögonen och beskriv varandra med tre ord, titta inte hit. Nu är det över, toppen, upp med telefonerna och njut av en till snabb repris

I samband med resultatredovisningen visades en elektronisk skylt med en logotyp för Microsoft. I slutet av sändningarna visades mycket kortvarigt en elektronisk skylt i den nedre delen av bilden där det visades en rad små logotyper.

Granskningsnämnden konstaterade att loggan för Microsoft var ett kännetecken för ett företag som tillhandahåller den typ av tjänster som är nödvändig för att presentera ett resultat och att den därför är förenlig med bestämmelsen om elektroniska företagsskyltar i radio- och tv-lagen. När det gäller exponeringen av de cd- och DVD-skivor som visades i sändningen och de logotyper som mycket kort exponerades i slutet av sändningen ansåg nämnden att det inte gick utöver vad som kunde godtas. Det gynnande som uppstod var därför inte otillbörligt.

Informationsbrev från SVT Programetik, Sveriges Television, 105 10 Stockholm

E-post: programetik@svt.se, Tel: 08-784 56 78

Om du fått detta infobrev står du även på e-postlistan för nästa.

Nya SVT-prenumeranter kan anmäla sig till programetik@svt.se!